

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL PANEVĖŽIO APYGARDOS ADMINISTRACINIAME TEISME ATLIKTO RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. vasario 25 d. Nr. PA-P-33-5-11
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotojos
Ritos Švedienės
2009-01-21 pavedimą Nr.P-33-5

Auditą atliko valstybinė auditorė:
Jurgita Vilniškienė

Auditas pradėtas 2009-01-21
Auditas baigtas 2009-02-25

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo	5
1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	5
1.2. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	7
1.3. Dėl vienkartinių priemonių teisėjams skyrimo	7
2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	9
2.1. Dėl vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo	9
2.2. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemonių	10
3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	11
3.1. Dėl darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, vienkartinių piniginių išmokų skyrimo	11
3.2. Dėl darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemonių skyrimo	12
4. Rekomendacijos teismui	13

IŽANGA

Lietuvos Respublikos Seimas 2009 m. sausio 20 d. nutarimu Nr. XI-155 „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ pavedė Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų (darbo užmokesčio fondo) valstybinį auditą Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose.

Ribotos apimties valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2009 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotojo pavedimu² atliko valstybinę auditorę Jurgita Vilniškienė

Audito tikslas – įvertinti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų naudojimo teisėtumą.

Audituotas subjektas – Panevėžio apygardos administracinis teismas (toliau – teismas), adresas: Respublikos g. 62, 35158 Panevėžys. Identifikavimo kodas – 188734685.

Audituojamu laikotarpiu teismui vadovavo pirmininkas Ramūnas Gadliauskas, vyriausiąja finansininke dirbo Jolanta Ladukienė.

Šioje audito ataskaitoje pateikiame tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, kurie bus susisteminti ir rekomendacijos dėl jų (išskyrus dalykus, kurie taikomi tik šiam teismui) bus pateiktos valstybinio finansinio (teisėtumo) audito, atlikto Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose, rezultatų apibendrinimo ataskaitoje.

Šio ribotos apimties valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu mes apsiribojome teismo 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui panaudotų valstybės biudžeto lėšų teisėtumo vertinimu. Mes nevertinome teismo 2008 metų finansinėje atskaitomybėje ir kitose ataskaitose pateiktų duomenų, neatlikome audito procedūrų jų tikrumui ir teisingumui įvertinti, nes tai nėra šio audito tikslas, todėl nuomonės apie tai nepareiškiame ir valstybinio audito išvados nerašome.

¹ Valstybės kontrolieriaus 2009 m. sausio 21 d. įsakymo Nr. V-12 „Dėl valstybės kontrolieriaus 2009 m. sausio 19 d. įsakymo Nr. V-8 patvirtintos 2009 metų valstybinio audito programos papildymo“ 1 p.

² Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotojo 2009 m. sausio 21 d. pavedimas Nr. P-33-5

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamas teismo 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumas.

Teismui 2008 metams įstatymu³ buvo skirta 1 744 tūkst. Lt (iš jų – 1 216 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) valstybės biudžeto asignavimų programoms vykdyti bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴ 0,7 tūkst. Lt (iš jų – 0,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) minimaliajai mėnesinei algai padidinti.

Teisėjų taryba, vadovaudamasi 2007 m. gruodžio 14 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-209, kuriuo buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto asignavimai teismams, 2008 m. sausio 15 d. raštu Nr. 36P-6-(7.1.10) nurodė, kad teismui 2008 metų valstybės biudžeto asignavimų sumoje yra numatyti 84,0 tūkst. Lt (iš jų 64,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 20,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) tiksliniai daliniai asignavimai rengiamo Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymo įgyvendinimui ir jų negalima naudoti tol, kol neįsigalios šis įstatymas.

Teismas 2008 metais vykdė dvi programas: „Bylų nagrinėjimas“ (kodas 1.2) ir specialiąją paslaugų teikimo programą (kodas 1.81). Šioms programoms įgyvendinti teismas iš valstybės biudžeto 2008 metais gavo ir panaudojo 1 744,7 tūkst. Lt asignavimų, iš jų: 1.2 programai – 1742,7 tūkst. Lt ir 1.81 programai – 2,0 tūkst. Lt.

Teismas programai „Bylų nagrinėjimas“ vykdyti 2008 metais gavo ir panaudojo 1 191,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 369,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms skirtus valstybės biudžeto asignavimus. Be to 2008 m. sutaupyti asignavimai, skirti darbo užmokesčiui, t.y. 25,0 tūkst. Lt buvo perkelti į prekių ir paslaugų išlaidų straipsnį.

Teismas 2008 metais faktiškai Teisėjų atlyginimų įstatymo⁵ nuostatų įgyvendinimui (teisėjų darbo užmokesčio padidinimui ir vienkartinėms priemokoms) panaudojo 87,3 tūkst. Lt (iš jų 66,7 tūkst. Lt darbo užmokesčiui (įskaitant vienkartinės priemokas) ir 20,6 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) valstybės biudžeto asignavimų arba daugiau 3,3 tūkst. Lt nei buvo numatyta minėtu Teisėjų tarybos raštu.

Teismo kreditinis įsiskolinimas už prekes ir paslaugas 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 1,5 tūkst. Lt, debetinis įsiskolinimas – 0,3 tūkst. Lt.

³ Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo 2007 m. gruodžio 6 d. įstatymo Nr. X-1353 3 priedėlis.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 6 d. nutarimas Nr. 90.

⁵ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų 2008 m. lapkričio 6 d. įstatymas Nr. X-1771.

Valstybinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais⁶.

Atlikę teismui skirtų valstybės biudžeto asignavimų darbo užmokesčiui vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, audito įrodymus darbo užmokesčio panaudojimo teisėtumo vertinimui surinkome atlikę tik savarankiškas audito procedūras teisėjų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčio srityse.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos visos 6 teisėjų pareigybės.

Teismas 2008 metais panaudojo 658,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų teisėjų darbo užmokesčiui ir 203,9 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms, iš jų:

- 516,6 tūkst. Lt nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 160,0 tūkst. Lt nuo jo priskaitytoms socialinio draudimo įmokoms (iki Teisėjų atlyginimų įstatymo įsigaliojimo⁷).

- 141,6 tūkst. Lt nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 43,9 tūkst. Lt nuo jo priskaitytoms socialinio draudimo įmokoms, (tame skaičiuje – 51,6 tūkst. Lt teisėjų vienkartinėms priemokoms ir 16,0 tūkst. Lt nuo jų priskaitytoms socialinio draudimo įmokoms).

Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo.

1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Vertindami teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą, nustatėme, kad *nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d.* teisėjų darbo užmokesčių teismas skaičiavo atsižvelgdamas į teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimą aiškinančius teismų tarybos nutarimus⁸, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės⁹ nutarimais, kurie reglamentuoja

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymas Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

⁷ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų 2008 m. lapkričio 6 d. įstatymas Nr. X-1771 (įsigaliojo nuo 2008 m. lapkričio 15 d.).

⁸ Teismų tarybos 2003 m. kovo 7 d. nutarimas Nr. 84, 2003 m. birželio 6 d. nutarimas Nr. 113 ir 2004 m. balandžio 2 d. nutarimas Nr. 207.

teisėjų tarnybinių atlyginimų koeficientus, tarnybinių atlyginimų priedų už išstarnautą laiką kintamus dydžius ir nustatė tarnybinio atlyginimo (koeficiento) padidėjimą 1,75 karto.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Teismų įstatymo¹⁰ nuostatas teisėjų darbo užmokestis turėjo būti nustatomas įstatymu. Teisėjų darbo užmokestis iki 2008 m. lapkričio 14 d. buvo reglamentuojamas Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymu, o nuo 2008 m. lapkričio 15 d. – Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymu.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2001 m. liepos 12 d. nutarimo konstatuojamosios II dalies 1 punkte nurodė, kad pirmiau minėtais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais¹¹ nustatytas teisinis reguliavimas nebegalioja nuo Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo įsigaliojimo. Taip pat Konstitucinis Teismas šiame nutarime konstatavo, kad Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos, kuriomis nustatytas teisėjų darbo užmokesčio mažinimas, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsniui, 109 straipsniui, 114 straipsnio 1 daliai ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, todėl teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimui netaikomos.

Nuo šio Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo minėtos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos iki 2008 m. lapkričio 14 d. nebuvo nei pakeistos, nei pripažintos netekusiomis galios.

Lietuvos Respublikos Seimas, siekdamas sutvarkyti teisėjų darbo apmokėjimo reglamentavimą, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimus,¹² 2008 m. lapkričio 6 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo pavadinimo, 1, 2, 3, 4, 5, 7 straipsnių ir įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymą, kuriais teisėjų darbo apmokėjimo nuostatos nuo 2008 m. lapkričio 15 d. buvo perkeltos į Teisėjų atlyginimų įstatymą.

Atsižvelgdami į tai, kad iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčio dydžio nustatymas nebuvo aiškiai reglamentuotas teisės aktais, teisme negalėjome įvertinti nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. 516,6 tūkst. Lt teisėjų darbo užmokesčiui ir 160,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms panaudotų valstybės biudžeto asignavimų teisėtumo.

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 24 d. nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“ ir 1999 m. gruodžio 28 d. nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹⁰ Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 96 straipsnio 1 dalis.

¹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 24 d. nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“ ir 1999 m. gruodžio 28 d. nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹² Įstatymų projektų reg. Nr. XP-3117, XP-3120 aiškinamasis raštas, http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=320851

1.2. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Kaip buvo minėta, 2008 m. lapkričio 15 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, kuris nustatė teisėjų atlyginimų dydžius ir jų skaičiavimo tvarką. Pagal šį įstatymą bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjų atlyginimas susideda iš pareiginės algos ir priedo už ištarnautus Lietuvos valstybei metus. Taip pat šiame įstatyme yra nustatyta, kad teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis atliekant įstatymuose numatytas teisėjo funkcijas išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka, Teisėjų tarybos nustatyta tvarka. Išskyrus ataskaitos 1.3 punkte nurodytus pastebėjimus dėl vienkartinių priemokų skyrimo, reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant ir išmokant teisėjų atlyginimą, nenustatyta.

1.3. Dėl vienkartinių priemokų teisėjams skyrimo

Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje nustatyta, kad bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis atliekant teisėjo funkcijas, nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Šiame straipsnyje nurodytų priemokų dydžių nustatymo ir išmokėjimo sąlygas ir tvarką pavesta nustatyti Teisėjų tarybai. Pagal teisėjų tarybos nutarimu¹³ patvirtinto Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punkto nuostatas, vienkartinė priemoka teisėjams išmokama, jei teisėjai dėl darbo krūvio teisme dirba po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis, jei dėl procesinių veiksmų atlikimo teisėjai dirba poilsio ir švenčių dienomis pagal teismo administracijos nustatytą grafiką, jei po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis dalyvauja teismų savivaldos institucijų darbe ar atlieka šių institucijų pavestas užduotis, taip pat vykdant teismų administracinės veiklos priežiūros funkcijas bei tais atvejais, kai kalendoriniais metais teisme dirbo mažiau teisėjų, nei nustatyta teisėjų etatų sąrašė.

Teismo pirmininkas, vadovaudamasis Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 str., 2008 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. V-62 teisėjams paskyrė 100 proc. pareiginės algos dydžio vienkartinę priemoką už tai, kad teisėjo darbo diena yra nenormuota, teisėjai dėl darbo krūvio teisme dirba po darbo valandų, o teismo pirmininkas taip pat vykdo teismų administracinės veiklos priežiūros funkcijas. Pažymėtina, kad teisėjų papildomai dirbtas darbo laikas nei darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose, nei

¹³ Teisėjų tarybos 2008-12-05 nutarimas Nr. 13P-211-(7.1.2).

kituose teismo dokumentuose neapskaitomas, teismas nėra nustatęs viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis apskaitos tvarkos. Taip pat, pagal Teismų įstatymo 104 str. nuostatas, apygardos administracinių teismų pirmininkams nėra pavesta vykdyti teismų administracinės veiklos priežiūros funkcijų. Šioms priemokoms teisme buvo panaudota 51,6 tūkst. Lt bei nuo jų priskaitytoms socialinio draudimo įmokoms – 16,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų.

Teismo pirmininkas 2009 m. vasario 24 d. raštu Nr. SD-395 informavo, kad esminių pastabų ataskaitos turiniui neturi.

Teisme nebuvo teisėjų dirbtų viršvalandžių, darbo poilsio ir švenčių dienomis apskaitos, todėl auditoriai negalėjo įsitikinti, ar minėtame teismo pirmininko įsakyme nurodytos teisėjų vykdytos funkcijos dėl padidėjusio darbo krūvio buvo atliekamos po darbo, poilsio ir švenčių dienomis kaip tai nustatyta Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje. Dėl to auditoriai negalėjo įvertinti teisėjams paskirtų 51,6 tūkst. Lt vienkartinį priemokų teisėtumo.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 147 str. 1 d. nustato, kad kiekvieno darbuotojo darbo ir poilsio laiko paskirstymas (kaita) per parą, savaitę ar apskaitinį laikotarpį, taip pat kasdieninio darbo (pamainos) pradžia ir pabaiga nustatoma pagal įmonės, įstaigos, organizacijos darbo tvarkos taisyklės. Šio straipsnio 6 d. nustatyta, kad darbuotojų dirbtas darbo laikas yra žymimas Vyriausybės patvirtintos pavyzdinės formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose. Teismas nėra nustatęs viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis apskaitos tvarkos.

Atsižvelgiant į tai, kad teisme nėra viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis apskaitos atliekant įstatymuose nustatytas teisėjo funkcijas, teismas turėtų sukurti šio darbo laiko apskaitos taisyklės, kurios turėtų užtikrinti tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą.

Pažymėtina, kad teisme teisėjams už darbą 2008 metais po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis (iki 2008 m. rugsėjo 1 d.) nebuvo suteiktos papildomos atostogos vadovaujantis Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarka, patvirtinta Vyriausybės nutarimu¹⁴. Darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose ar kituose teismo vidaus dokumentuose nėra duomenų apie teisėjų 2008 m. papildomai dirbtą laiką po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis.

¹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimas Nr. 828

2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo patvirtintos 16 valstybės tarnautojų pareigybės, dirbo 12 valstybės tarnautojų.

Teismas 2008 metais panaudojo 415,9 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui, iš jų: 44,5 tūkst. Lt priedams, 25,2 tūkst. Lt priemokoms, 49,2 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 128,7 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

2.1. Dėl vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo

2008 m. gruodžio 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė posėdžio protokolu pritarė nuostatai, kad 2008 metais vienkartinės piniginės išmokos valstybės tarnautojams iš valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos sutaupytų darbo užmokesčio lėšų nebūtų mokamos. Atkreiptinas dėmesys, kad tokia nuostata nebuvo įforminta kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas, kuris įstatymų nustatyta tvarka yra skelbiamas leidinyje „Valstybės žinios“. Pažymėtina, kad teisme valstybės tarnautojams vienkartinės piniginės išmokos po 2008 m. gruodžio 15 d. nebuvo skirtos.

Panevėžio apygardos administracinio teismo pirmininkas 2008 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. V-44 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų“, už gerus trijų ketvirčių teismo darbo rezultatus, esant darbo užmokesčio fondo ekonomijai, skyrė valstybės tarnautojams 100 % pareiginės algos dydžio vienkartinės pinigines išmokas. 2008 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. V-61 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų“, labai gerai ir gerai įvertinus teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo rezultatus, esant darbo užmokesčio fondo ekonomijai, skyrė valstybės tarnautojams (išskyrus vieną teismo posėdžių sekretorių) 100 % pareiginės algos dydžio vienkartinės pinigines išmokas. Teismo valstybės tarnautojų tarnybinė veikla kalendoriniais metais buvo įvertinta 2008 m. gruodžio 12 d.

Pažymėtina, kad vadovaujantis Vyriausybės 2002-07-19 nutarimu Nr. 1167 (iki 2008-11-19 galiojusi redakcija) patvirtinto Vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo 1.1. punktu valstybės tarnautojams vienkartinė piniginė išmoka galėjo būti skirta kai labai gerai ar gerai įvertinama valstybės tarnautojo tarnybinė veikla kalendoriniais metais. 2008 m. rugsėjo 29 d. įsakymu nebuvo pagrindo valstybės tarnautojams skirti vienkartinės pinigines išmokas „už gerus trijų ketvirčių teismo darbo rezultatus“, nes minėtas tvarkos aprašas nenumato galimybės skirti vienkartinės pinigines išmokas už gerus institucijos darbo rezultatus.

Vadovaujantis tvarkos aprašu (nuo 2008-11-19 galiojančios redakcijos 4 p., iki 2008-11-19 galiojančios redakcijos 3 p.) kiekvienu atveju vienkartinė piniginė išmoka gali būti skiriama ne

daugiau kaip kartą per metus ir negali viršyti 100 procentų nustatytosios valstybės tarnautojo pareiginės algos.

Atsižvelgiant į tai, kas buvo išdėstyta, 2008 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. V-44 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų“, 25,5 tūkst. Lt vienkartinės pinigines išmokos buvo skirtos pažeidžiant teisės aktų reikalavimus. Nuo jų buvo apskaičiuotos 7,9 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokos.

Teismo pirmininkas 2008 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. V-44 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų“, už gerus trijų ketvirčių teismo darbo rezultatus skyrė valstybės tarnautojams 25,5 tūkst. Lt pareiginės algos dydžio vienkartinės pinigines išmokas pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, nes Vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo ir mokėjimo tvarkos apraše nenumatyta galimybė skirti vienkartinės pinigines išmokas už gerus institucijos darbo rezultatus. Nuo šių išmokų buvo priskaičiuota 7,9 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų.

2.2. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemokų

Valstybės tarnybos įstatyme¹⁵ nurodyta, kad valstybės tarnautojo darbo užmokestį sudaro pareiginė alga, priedai ir priemokos. Teisme dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygiai ir kategorijos atitinka Teisėjų tarybos¹⁶ nutarimu patvirtintus valstybės tarnautojų pareigybių lygius ir kategorijas. Vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymu¹⁷ valstybės tarnautojams gali būti mokami priedai už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, už kvalifikacinę klasę arba kvalifikacinę kategoriją ir pareiginės algos dydžio vienkartinis priedas. Teisme 2008 metais valstybės tarnautojams pareiginės algos dydžio vienkartiniai priedai nebuvo skirti. Be to, minėtame įstatyme¹⁸ numatyta, kad valstybės tarnautojams gali būti mokamos priemokos už darbą poilsio ir švenčių dienomis ir nakties metu, už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis bei už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą ar papildomų užduočių, atliekamų viršijant nustatytą darbo trukmę, atlikimą. 2008 metais valstybės tarnautojams skirtų priemokų suma neviršijo 60 procentų pareiginės algos¹⁹, o priemokų ir priedo už kvalifikacinę klasę suma neviršijo 70 procentų pareiginės algos²⁰.

¹⁵ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999 m. liepos 8 d. Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 23 str. 1 d.

¹⁶ Teisėjų tarybos 2008 m. birželio 30 d. nutarimas Nr. 13P-114-(7.1.2) „Dėl teismuose dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygių ir kategorijų“.

¹⁷ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999 m. liepos 8 d. Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 25 str. 1 d. 1,2,5 p.

¹⁸ Ten pat, 26 str. 1 d. 1, 2 ir 3 p.

¹⁹ Ten pat, 26 str. 3 d.

²⁰ Ten pat, 23 str. 2 d.

3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo patvirtintos 10 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės, dirbo 8 darbuotojai.

Teismas 2008 metais panaudojo 117,4 tūkst. Lt asignavimų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui, iš jų: 9,9 tūkst. Lt priemokoms, 15,0 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 36,4 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms. Pažymėtina, kad teisme darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, vienkartinės piniginės išmokos po 2008 m. gruodžio 15 d. nebuvo skirtos.

3.1. Dėl darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, vienkartinių piniginių išmokų skyrimo

Panevėžio apygardos administracinio teismo pirmininkas 2008-09-29 įsakymu Nr. V-44 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų“, už gerus trijų ketvirčių teismo darbo rezultatus, esant darbo užmokesčio fondo ekonomijai, skyrė teismo darbuotojams tarnybinio atlyginimo dydžio vienkartinės pinigines išmokas. Iš viso skirta 7,5 tūkst. Lt vienkartinių piniginių išmokų, nuo jų apskaičiuota 2,3 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų.

Panevėžio apygardos administracinio teismo pirmininkas 2008-12-12 įsakymu Nr. V-61 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų“ labai gerai ir gerai įvertinus teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo rezultatus, esant darbo užmokesčio fondo ekonomijai, skyrė teismo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis (išskyrus vieną vertėją), tarnybinio atlyginimo dydžio vienkartinės pinigines išmokas. Iš viso skirta 7,5 tūkst. Lt vienkartinių piniginių išmokų, nuo jų priskaičiuota 2,3 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų.

Vienkartinių piniginių išmokų, skirtų darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, skatinti, skyrimą reglamentuoja 1993-07-08 Vyriausybės nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“, kurio 5.4.1. – 5.4.5. punktai nenumato galimybės skirti vienkartinės pinigines išmokas už gerus institucijos darbo rezultatus.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, 2008-09-29 įsakymu Nr. V-44 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų“, 7,5 tūkst. Lt vienkartinės piniginės išmokos buvo skirtos pažeidžiant teisės aktų reikalavimus. Nuo šiuos sumos priskaičiuota 2,3 tūkst. Lt socialinių draudimo įmokų.

Teismo pirmininkas, 2008-09-29 įsakymu Nr. V-44 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų“, už gerus trijų ketvirčių teismo darbo rezultatus skirdamas teismo darbuotojams tarnybinio atlyginimo dydžio vienkartinę pinigines išmokas pažeidė teisės aktų reikalavimus, nes 1993-07-08 Vyriausybės nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ nenumato galimybės skirti tokias išmokas už gerus trijų ketvirčių institucijos darbo rezultatus.

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą²¹, teismo pirmininkas, kaip asignavimų valdytojas, yra atsakingas už jam paskirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą pagal tikslinę paskirtį, už buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą bei pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, o pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą²² ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės²³, už buhalterinių įrašų teisingumą, už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą atsako įstaigos vyriausiasis buhalteris arba struktūrinio padalinio, tvarkančio apskaitą, vadovas, arba kiti šio įstatymo 10 straipsnyje nurodyti asmenys, tvarkantys apskaitą.

3.2. Dėl darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo

Teisme darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybinių atlyginimų koeficientai nustatyti, laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²⁴ patvirtintų tarnybinių atlyginimų koeficientų. Priedų ir priemokų reglamentavimas numatytas minėto nutarimo 5.2 punkte. Pažymėtina, kad teisme 2008 metais darbuotojui skirta bendra priedų ir priemokų suma neviršijo darbuotojui nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžio, priedai ir priemokos darbuotojams paskirti ne ilgesniam laikotarpiui kaip iki kalendorinių metų pabaigos.

²¹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d. 1 p. ir 7 str. 1 ir 3 p.

²² Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 11 str. 1 d.

²³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170 patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių 20.2 p.

²⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

---

4. Rekomendacijos teismui

1. Imtis priemonių valdyti rizikas, susijusias su darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumu.
2. Sukurti darbo laiko apskaitos sistemą, kuri užtikrintų tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjas

Vaidotas Šukys

Valstybinė auditorė

Jurgita Vilniškienė